

RAZGOVORI

»Pucelj že zopet papeža špila«, je šaljivo načel razgovor gospodar.

»Kako pa? Ali je zopet poslal kakšno pismo krščanskemu ljudstvu?«

»Topot pa samo slovenskim duhovnikom. Njegovega pisma sicer slovenski duhovniki ne bodo brali, ker njegovega časopisa ne berejo, pa drugi ljudje, ki bodo brali, bodo mislili, da je res že vsa slovenska duhovščina šla med radičevce.«

»No, tega se pa ti ni bati«, se je nasmehnil župan. »Saj je bil Radič eden tistih, ki je najgrše blatil in psoval slovenskega duhovnika, saj je bil Radič tisti, ki je z obema rokama pomagal vsak udarec proti slovenskemu duhovniku okrepiti in to v vsakem oziru. Ves Puceljev trud bo zastonj, njegove komande, kateri bi naj se naenkrat pokoravali tudi duhovniki, ne bo nihče poslušal!«

»Prav praviš«, je dejal gospodar, »in zdaj tudi za to ne gre! Namen, ki ga imajo radičevci, je viden: začeli so z novim poizkusom, da ločijo duhovnika in kmeta. Pri nas na Slovenskem je v tem oziru skoroda povsod in prav bi bilo, če bi bilo povsod, lepo prijateljsko, skoroda družinsko življenje v župnijah. Zdi se mi, da je to tudi edino pravilno v duhu naše vere. Farani ene fare smo kakor ena družina. Imamo domačo cerkev — vsem skupen dom, imamo pri cerkvi duhovnika, vsem skupnega duhovnega očeta, namestnika našega nebeskega Očeta. Najsrečnejša je fara, kjer ljudstvo z duhovnikom in duhovnik z ljudstvom živijo v taki družinski sreči. In to je ravno, kar naše nasprotnike tako jezi. Ta temelj lepega in mirnega verskega življenja jih najbolj teži in njega hočejo omajati. Zdaj se Pucelj tako divje zaletava vanj. Dokazuje, da slovenski duhovnik ne dela za ljudstvo, ker ne gre z radičevci. Dokazuje, da je hrvaška duhovščina z radičevci in da je z ljudstvom. To dokazovanje pa se mu ne posreči. Mirno trdim, da bi slovenska duhovščina tedaj šla res od slovenskega naroda, če bi v tem težkem položaju le ob stran stopila, kaj šele, če bi Pucelja ubogala. Drug dokaz pa Pucelja samega po ustih udari. Če on hvali hrvaško duhovščino, da je z narodom v radičevski stranki, kjer je večina Hrvatov, potem bi moral temu dosledno hvaliti slovensko duhovščino, ki je vsa v SLS, v kateri je večina Slovencev.

»Pa so res Hrvatje, posebno še hrvaški duhovniki, zoper dr. Korošca«, je vprašal župan.

»Niso. Posamezne izjave, ki jih pri občujejo liberalni listi, so vse potvorjene. Celo zagrebški nadškof, katerega je sam Pribičević hotel zaplesti v to, je označil pisanje o nezaupanju napram g. dr. Korošču kot neresnično. Zdaj, ko se Radičevcem ni posrečilo napraviti med duhovščino nerazpoloženja proti g. dr. Korošču, pa

pišejo, da je sam papež poslal pismo duhovnikom, da morajo odobravati politiko dr. Korošca. Seveda je tudi to pismo izmišljeno. Da vsi slovenski in večina hrvaških duhovnikov odobrava politiko dr. Korošca, ni bilo treba nobenega papeževega pisma — je zadostovala zdrava pamet.«

»Morda pa hočejo s tem duhovnika zopet izriniti s političnega polja«, je dejal župan, ki je danes posebno posegal v razgovor.

»To, tovariši, je njihov konečni namen. Kako pa mora liberalce in brezverce jeziti, če pomislijo: Jugoslavijo vodi katoliški duhovnik dr. Korošec. Avstrijo vodi katoliški duhovnik prelat dr. Seipl, češko državo dejansko vodi voditelj češke ljudske stranke — duhovnik. Tam, kjer pošten narod spozna, da je poštenje podlaga državnemu redu, tam zaupa vodstvo države katoliškemu duhovniku. Katoličani so pa ravno tedaj, ako je njihov mož na najbolj odgovornem mestu v državi, dolžni, da strnejo svoje vrste še bolj, da so složni, odločni in močni posebno naši duhovniki.«

»Malo bolje bi pa država lahko le plačala duhovnike«, je pristavil pismoša, ki ve, da prinese drugim drž. nastavljenecem v kraju po nekaj tisočev na mesec, duhovniku pa komaj par stotakov.

»Imaš prav«, je odvrnil gospodar. »Vemo, da to vprašanje še ni rešeno v naši državi, to pa posebno zaradi raznolikosti v veri in v različnih načinih vzdrževanja duhovnikov. Prepričan pa sem, da lahko mirno rečem: slovenski narod tako spoštuje in ljubi svojo duhovščino, da bode v slučaju, da tega vprašanja ne reši država zaradi obstoječih težkoč, rešil narod sam, kjer sam odločuje. Če tudi slovenski duhovnik mora imeti to stvar urejeno, vendar je res, da je pri njem ljubezen do naroda in delo za narod prvo!«

Nato se je razvil razgovor o domači cerkvi, ki je potrebna popravila.

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Zarjavelo orožje je potegnil Pribičević iz svojih opominov, ko je še le sedaj začel pisariti in govoriti o oni usodni noči 7. julija. Ta dan so bili na dvoru zastopniki strank. Ker so Hrvatje, oziroma v njihovem imenu predvsem Predavec, izjavili, da pretrgajo vse vezi s Srbijo, so zastopniki Srbije vprašali, če se to resno misli. Ako bi se to resno mislilo, potem bi bilo treba s Hrvati na drug način govoriti. Sedaj po dveh mesecih pa pride Pribičević s trditvijo na dan, da je Srbija hotela odrezati Hrvaško od države. Davidovič je pravilno odgovoril Pribičeviću, da velja njemu pregovor: Reci drugemu tat, da ti on ne reče! Pribičević sedaj drugim očita veleizdajo, ko je sam — veleizdajalec države, ker dela zoper obstoj države. Ako sedaj postaja zopet tre-

zen, je dobro, iztrezne naj še Hrvatje, da bodo na pravih tleh in v pravih mejah zahtevali svoje narodne pravice. Ta očitek pa, ki ga je sedaj Pribičević vrgel proti vladi, kaže, da je Pribičeviću zmanjkalo orožja in da je segel po — dva meseca starih razgovorih! Zarjavelo orožje!

Dr. Maček vstraja pri zahtevi popolne ločitve Hrvaške iz sedanje države, ako ne pride do sporazuma! Tako je izjavil preteklo soboto. Pribičević bo zopet rekel: »Kar Maček govori, mene ne tiče! In vendar govori Maček v imenu radičevcev in tudi kot predsednik zveze radičevcev in demokratov. Nerodno je to, da očitek, ki ga je Pribičević hotel vporabiti proti sedanji vladi, pade na — Mačka. Vse to prerekanje pa so besede, ki malo ali nič ne pomenijo, ker narod v državi hoče mir in delo in mu ni za — igrakanje z državo.

Kako je v radikalni stranki? Ker so ves čas že napovedovali, da pride do razkola v radikalni stranki, je bilo to že sumljivo. Kajti glavni odbor je imel sejo in liberalni listi so zapisali: »Zopet nič...« Dejstvo je, da so v radikalni stranki ribarije med posamezniki, vendar vlada med njimi kljub temu še strankarska disciplina. Kakih izrednih dogodkov, ki bi vplivali na položaj vlade, pa ni pričakovati od te strani, ker celokupni radikali podpirajo sedanjo vlado.

Narodna skupščina začne delati! S 15. septembrom so poklicani v Beograd poslanci, ki delujejo v posameznih odsekih. Dne 25. t. m. pa se zopet sestane narodna skupščina. Skoro gotovo je, da se teh sej radičevci ne bodo udeležili, ker odklanjajo vsako sodelovanje s strankami, ki so sedaj v večini in vladi.

»Najvažnejše je gospodarsko delo« je dejal dr. Korošec na vse Pribičevićeve čenče. Prav je povedal! Kaj ima narod od tega hrupnega boja, ki ga Pribičević povzroča! Naša država je letos zopet precej slabo odrezala. Huda suša in druge ujme so zmanjšale naše narodno gospodarstvo za visoke milijone! V tem smislu bo treba preurediti novi preračun, ki ga je vlada že vzela v delo.

★

V DRUGIH DRŽAVAH.

Majhen, pa korajžen — tako si misli o sebi Ahmed Zogu, »kralj vseh Albancev«. Vse parade, ki so se vršile pod vodstvom Italije, ne pomagajo dosti! Slabo je, postati kralj, pa svoj dom in svoje ljudi zaščititi s celim bataljonom vojaštva. Nasprotniki Ahmeda baje pripravljajo upor. In še nekaj! Knez Wied, ki je bil med vojsko albanski knez, je dejal da še — ni odstopil. Bogve, če ne bo Zogu žal — radi preveč korajže!

Grčija želi urediti vsa nerešena vprašanja med našo državo in seboj. To bi se že zgodilo, da ni na Grškem začela divjati posebna bolezen, ki je imenujejo »grško«, podobna nekdanji »španski«.

Bolgarska brez vlade. Ljapčev je podal ostavko. Podal jo je zaradi Vl-